

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **A. K.**, zastoupeného Mgr. Akbulatem Kadievem, advokátem se sídlem Revoluční 1082/8, Praha 1, proti žalovanému: **Policejní prezidium České republiky**, se sídlem Strojnická 935/27, Praha 7, o žalobě proti: 1) sdělení žalovaného ze dne 22. 10. 2019, č. j. PPR-29749-1/ČJ-2019-990115, a 2) sdělení Ředitelství služby cizinecké policie, odboru podpory výkonu služby, oddělení pobytového režimu cizinců, ze dne 15. 7. 2019, č. j. CPR-25467-2/ČJ-2019-930310-C224, a 3) blíže nespecifikovanému rozhodnutí blíže nespecifikovaného subjektu o zařazení žalobce do evidence nežádoucích osob, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2019, č. j. 3 A 189/2019 - 48,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2019, č. j. 3 A 189/2019-48, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a dosavadní průběh řízení

[1] Žalobce je občanem Gruzie a v České republice pobýval od roku 2010 do dne 24. 7. 2018, kdy mu byl po příletu do České republiky na Letišti Václava Havla odepřen vstup na území České republiky s odůvodněním, že je zařazen do evidence nežádoucích osob. Tento stav nadále trvá.

[2] Žalobce podal dne 22. 11. 2019 u Městského soudu v Praze žalobu proti v záhlaví označeným dvěma sdělením, která považoval za rozhodnutí, a blíže nespecifikovanému „rozhodnutí“ o zařazení do evidence nežádoucích osob. Tyto žalobou napadené písemnosti se věcně týkaly níže popsaných skutečností.

a) *Sdělení žalovaného ze dne 22. 10. 2019*

[3] Žalobce adresoval žalovanému žádost, datovanou dnem 5. 9. 2019 označenou jako „*Žádost o sdělení informace o zpracování osobních údajů a o likvidaci nesprávných osobních údajů vedených v evidenci nežádoucích osob a Schengenském informačním systému II. generace*“. Touto žádostí se žalobce domáhal 1) sdělení přesného rozsahu osobních údajů, které jsou o něm zpracovávány (jaké osobní údaje žadatele jsou zpracovávány); 2) označení rozhodnutí, důkazů nebo jiných podkladů, které posloužily pro zařazení žadatele do evidence nežádoucích osob a rozhodnutí, důkazů nebo jiných podkladů, které jsou důvodem pro ponechání žalobce v evidenci nežádoucích osob ke dni podání této žádosti; 3) likvidace osobních údajů žadatele z evidence nežádoucích osob a Schengenského informačního systému II. generace, tj. vyřazení žadatele z evidence nežádoucích osob, a umožnění vstupu žalobce na území České republiky.

[4] Na uvedenou žádost reagoval žalovaný přípisem ze dne 22. 10. 2019, č. j. PPR-29749-1/ČJ-2019-990115. Žalobci sdělil, že jeho podání bylo věcně příslušným útvarem Policie České republiky posouzeno jako žádost o sdělení informace o zpracování osobních údajů a o jejich výmaz podle § 28 odst. 1 a § 29 odst. 2 zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve spojení s § 84 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, čl. 41 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1987/2006 ze dne 20. 12. 2006 o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému druhé generace (SIS II), a čl. 58 Rozhodnutí Rady 2007/533/SV ze dne 12. 6. 2007 o zřízení, provozování a využívání Schengenského informačního systému druhé generace (SIS II). Ve věci samé žalovaný žalobci sdělil, že důvody, na jejichž základě byl žalobce označen za nežádoucí osobu a byl zařazen do evidence nežádoucích osob, i důvody, na jejichž základě byly osobní údaje žadatele v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1987/2006 vloženy do Schengenského informačního systému II., nadále trvají a jeho žádosti o výmaz osobních údajů proto nelze vyhovět.

b) *Sdělení Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 15. 7. 2019*

[5] Shora uvedeným skutečností předcházelo sdělení Ředitelství služby cizinecké policie, odboru podpory výkonu služby, oddělení pobytového režimu cizinců, ze dne 15. 7. 2019, č. j. CPR-25467-2/ČJ-2019-930310-C224. V tomto přípise Ředitelství služby cizinecké policie žalobci sdělilo, že byl označen za nežádoucí osobu podle § 154 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), s tím, že opětovným dotazem u zadavatele požadavku na jeho zařazení do evidence nežádoucích osob bylo zjištěno, že důvody, které k tomuto zařazení vedly, i nadále trvají. Jelikož nebyly shledány důvody pro vyřazení žalobce, byl v evidenci nežádoucích osob ponechán.

c) *„Rozhodnutí“ o zařazení žalobce do evidence nežádoucích osob*

[6] Na základě blíže nespecifikovaného „rozhodnutí“ blíže nespecifikovaného subjektu byl žalobce zařazen do evidence nežádoucích osob podle § 154 zákona o pobytu cizinců.

II. Posouzení věci městským soudem

[7] Městský soud v Praze v záhlaví označeným usnesením žalobu proti shora popsaným sdělením a rozhodnutí odmítl. Soud se nejprve zabýval otázkou, zda lze žalobu věcně projednat, přičemž dospěl k závěru, že o žalobě věcně jednat nelze.

[8] Pokud jde o napadená sdělení žalovaného a Ředitelství služby cizinecké policie, městský soud shledal, že se nejedná o rozhodnutí ve smyslu § 65 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), neboť sděleními správních orgánů nebyla založena, změněna, zrušena či závazně určena práva či povinnosti žalobce. Kromě toho druhé uvedené sdělení směřuje vůči jinému správnímu orgánu, než je žalovaný, a v tomto případě, i kdyby se skutečně jednalo o „rozhodnutí“, pak vůči této druhé písemnosti by správní žaloba zřejmě ani nebyla podána ve lhůtě podle § 72 odst. 1 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že žalobu nelze věcně projednat, městský soud podle § 70 písm. a) s. ř. s. za použití § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. žalobu vůči těmto dvěma sdělením odmítl.

[9] Ve vztahu k blíže nespecifikovanému rozhodnutí městský soud z vlastní evidence shledal, že se žalobce žalobou vedenou u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 5 A 211/2018 domáhal zrušení blíže nespecifikovaného rozhodnutí žalovaného o zařazení žalobce do evidence nežádoucích osob podle § 154 zákona o pobytu cizinců. Usnesením ze dne 16. 10. 2018, č. j. 5 A 211/2018-14 městský soud žalobu odmítl, jelikož žalobce podal žalobu proti úkonu žalovaného, který není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., a je ze soudního přezkoumání ve správním soudnictví vyloučen. O usnesení rozhodoval Nejvyšší správní soud, který rozsudkem ze dne 30. 5. 2019, č. j. 7 Azs 478/2018-24, kasační stížnost žalobce zamítl. Vzhledem k tomu, že se jedná o totožné „rozhodnutí“, o kterém již městský soud rozhodl, ve vztahu k tomuto „rozhodnutí“ městský soud žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

III. Obsah kasační stížnosti

[10] Proti usnesení městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a domáhá se jeho zrušení.

[11] Stěžovatel nejdříve shrnul skutkový stav a upozornil na dříve podané žaloby a kasační stížnosti ve své věci a jejich obsah. Důvody nyní podané kasační stížnosti shledává v postupu městského soudu, který je podle jeho názoru zcela extrémním případem nerespektování právních předpisů a judikatury Nejvyššího správního soudu. Z napadeného usnesení vyplývá, že se městský soud s podanou žalobou neseznámil, neboť v opačném případě by se jistě vyjádřil k argumentaci stěžovatele nacházející se na str. 5 žaloby, ve které stěžovatel odkazoval na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Azs 49/2018-50. Podle tohoto rozsudku sdělení Policejního prezidia České republiky, resp. informace o vyřízení žádosti podle § 83 odst. 5 zákona o Policii České republiky, je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Z uvedeného je podle stěžovatele zřejmé, že napadené sdělení žalovaného je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., a městský soud měl proto žalobu věcně projednat. Nesprávně však posoudil právní otázku

povahy rozhodnutí žalovaného a s ohledem na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu se mohl dopustit i nepřezkoumatelnosti.

[12] Zejména s ohledem na veškeré dosavadní žaloby, žádosti a jiné podněty, které stěžovatel podal, vnímá stěžovatel napadené rozhodnutí jako zcela nespravedlivé. Každý orgán České republiky, ať už správní či soudní, veškerá jeho podání odmítá projednat s odkazem na procení překážky. Zatímco stěžovatel, který je zcela usazen v České republice, je nucen, bez reálné možnosti zaopatřit sebe, svou manželku a dítě, pobývat u svých příbuzných v Gruzii, která, ačkoliv je zemí jeho původu, je pro něj v podstatě zemí cizí, neboť převážnou část svého dospělého a ekonomicky aktivního života strávil stěžovatel v České republice a má zde veškeré rodinné, sociální a pracovní zázemí a úspěšně rozvíjející se podnikatelskou činnost.

[13] Okrajově se stěžovatel taktéž pozastavuje nad závěrem městského soudu, že sděleními správních orgánů, tj. i rozhodnutím žalovaného, nebyla založena, změněna, zrušena či závazně určena práva či povinnosti stěžovatele. Tento závěr je pro stěžovatele nepochopitelný, když v důsledku těchto rozhodnutí, včetně rozhodnutí žalovaného, bylo zásadním způsobem omezeno právo stěžovatele na svobodný pohyb a pobyt na území České republiky a celého území Schengenského prostoru, dále právo na ochranu rodinného a soukromého života stěžovatele.

[14] V závěru kasační stížnosti stěžovatel žádá, aby Nejvyšší správní soud zvážil postup podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s., tedy aby sám zrušil jak usnesení městského soudu, tak i rozhodnutí žalovaného, tj. jeho sdělení ze dne 22. 10. 2019. Tuto žádost stěžovatel zdůvodňuje specifickou povahou předmětného řízení, kdy s ohledem na utajenost skutečností, které vedly k zařazení stěžovatele do evidence nežádoucích osob, stěžovatel nemá možnost argumentovat proti konkrétním důvodům takového kroku ze strany žalovaného, a rozhodnutí ve věci samé závisí převážně na zvážení rozhodujícího soudu, zda tyto důvody byly dostatečným podkladem pro zařazení stěžovatele do této evidence.

IV. Vyjádření žalovaného

[15] Žalovaný se k obsahu kasační stížnosti vyjádřil tak, že podle jeho názoru nejsou dány důvody pro postup podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. Vzhledem k tomu, že v řízení před městským soudem nebyl žádným způsobem přezkoumán skutkový stav, nelze proto jednoznačně říci, že sdělení žalovaného ze dne 22. 10. 2019 mělo být městským soudem zrušeno pro nezákonnost. Žalovaný se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti přesto z opatrnosti v podrobnostech vyjádřil i ke skutkovému stavu (tuto část jeho vyjádření soud s ohledem na níže uvedené právní posouzení věci již nerekapituluje).

V. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[16] Kasační stížnost je včasná, podaná osobou oprávněnou a přípustná. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[17] Kasační stížnost je důvodná.

[18] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přichází pro stěžovatele z povahy věci v úvahu pouze kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tj. nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004-98, č. 625/2005 Sb.). V řízení o kasační stížnosti proti usnesení o odmítnutí žaloby je Nejvyšší správní soud oprávněn zkoumat pouze to, zda rozhodnutí krajského soudu, resp. podmínky pro odmítnutí žaloby, a řízení touto rozhodnutí předcházející jsou v souladu se zákonem; jeho úkolem není věcně přezkoumávat, zda je žaloba stěžovatele důvodná, tj. zda jednání žalovaného bylo nezákonné či nikoli (srov. např. rozsudky NSS ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 24/2004-49; ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004-98; či ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005-65).

[19] Pokud jde o blíže nespecifikované „rozhodnutí“ o zařazení žalobce do evidence nežádoucích osob podle § 154 zákona o pobytu cizinců (viz *ad c/* a bod [6] výše), městský soud poukázal na skutečnost, že touto otázkou se již městský soud i Nejvyšší správní soud ve věci stěžovatele zabývaly, konkrétně Městský soud v Praze v usnesení ze dne 16. 10. 2018, č. j. 5 A 211/2018-14, a kasační soud v rozsudku ze dne 30. 5. 2019, č. j. 7 Azs 478/2018-24, kterým Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti usnesení městského soudu zamítl (v podrobnostech srov. odůvodnění tohoto rozsudku). Městský soud proto v projednávané věci nepochybil, pokud žalobu proti tomuto blíže nespecifikovanému rozhodnutí o zařazení žalobce do evidence nežádoucích osob odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť soud o téže věci již rozhodl. Totožnost věci je dána totožností stěžovatele a předmětu řízení (i když rozhodnutí samo o sobě není specifikováno datem nebo spisovou značkou, ale pouze meritem věci, kterým je zařazení žalobce do evidence nežádoucích osob podle § 154 zákona o pobytu cizinců).

[20] Jak Nejvyšší správní soud zjistil ze soudní evidence (a i sám stěžovatel na toto řízení v kasační stížnosti poukázal), sdělením Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 15. 7. 2019 (viz *ad b/* a bod [5] výše) se Městský soud v Praze již zabýval v usnesení ze dne 16. 10. 2018, č. j. 3 A 136/2019-65, a Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 3. 2020, č. j. 7 Azs 391/2019-43, kterou kasační stížnost proti tomuto usnesení městského soudu zamítl. I v této věci se tak v tuto chvíli jedná již o věc pravomocně rozhodnutou (řízení o kasační stížnosti ve věci sp. zn. 7 Azs 391/2019 v době vydání nyní napadeného usnesení městského soudu nadále probíhalo). V aktuálně projednávané věci městský soud tedy nepochybil, pokud žalobu proti sdělení Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 15. 7. 2019 odmítl, i když tak primárně učinil z jiného důvodu [konkrétně podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

[21] Stěžovatel si je těchto předchozích řízení logicky vědom (ostatně sám na ně ve své kasační stížnosti upozorňuje), jeho kasační argumentace a v ní uplatněná námitka nezákonnosti podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. míří podle obsahu kasační stížnosti výslovně již toliko na sdělení žalovaného ze dne 22. 10. 2019 (viz *ad a/* a body [3] a [4] výše). Spornou ve věci tedy zůstává otázka týkající se povahy tohoto sdělení, tj. zda se jedná o rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. a je proti němu přípustná žaloba ve správním soudnictví. Stěžovatel je přesvědčen, že se jedná o rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud s jeho názorem souhlasí.

[22] Věnovat je třeba pozornost již shora odkazovanému rozsudku ze dne 30. 3. 2020, č. j. 7 Azs 391/2019-43, v jehož bodě 21 Nejvyšší správní soud uvedl následující: „[S]těžovateli nynější rozhodnutí neupírá soudní ochranu a právo na přístup k soudu. V souladu s § 29 odst. 2 zákona o zpracování osobních údajů je totiž oprávněn u žalované podat žádost o provedení výmazu osobních údajů vztahujících se k jeho osobě pro tvrzené porušení § 154 odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Právě v tomto řízení bude žalovaná rozhodovat o právech a povinnostech stěžovatele. Žalovaná bude mít povinnost vyřídit podanou žádost bez zbytečného odkladu, nejdéle však do 60 dnů ode dne jejího podání. O výsledku vyřízení žádosti stěžovatele písemně informuje, přičemž zároveň uvede možnosti, jakými se stěžovatel může dále domáhat ochrany svých práv. V případě nevyhovění žádosti uvede rovněž důvody tohoto postupu (srov. § 30 zákona o zpracování osobních údajů). Proti případnému negativnímu rozhodnutí žalované se bude moci stěžovatel bránit žalobou proti rozhodnutí správního orgánu, eventuálně v případě nečinnosti žalované žalobou nečinnostní. Této možnosti si je ostatně stěžovatel vědom, neboť - jak vyplývá z doplnění žaloby - uvedenou žádost podal dne 5. 9. 2019.“

[23] Předmětem sdělení žalovaného ze dne 22. 10. 2019 je negativní rozhodnutí žalovaného ve věci žádosti stěžovatele ze dne 5. 9. 2019, kterou se stěžovatel mj. domáhal výmazu osobních údajů vztahujících se k jeho osobě z evidence nežádoucích osob a Schengenského informačního systému II. Z obsahu sdělení je zjevné, že žalovaný podání stěžovatele posoudil mimo jiné jako žádost podle § 29 odst. 2 zákona o zpracování osobních údajů, podle něhož *[s]pravující orgán na žádost subjektu údajů provede výmaz osobních údajů vztahujících se k jeho osobě, pokud spravující orgán porušil zásady zpracování osobních údajů podle § 25 nebo jiného právního předpisu nebo omezení zpracování některých kategorií osobních údajů, nebo pokud má spravující orgán povinnost tyto údaje vymazat.* Žalovaný ve svém rozhodnutí shledal, že důvody, na jejichž základě byl stěžovatel označen za nežádoucí osobu a byl zařazen do evidence nežádoucích osob, jakož i důvody, na jejichž základě byly osobní údaje žadatele v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1987/2006 vloženy do Schengenského informačního systému II., nadále trvají a jeho žádosti o výmaz osobních údajů proto nelze vyhovět (viz *ad a/* a bod [4] výše). Není tedy pochyb o tom, že sdělení žalovaného ze dne 22. 10. 2019 je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. (obdobně srov. rovněž rozsudek ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Azs 49/2018-50, v němž Nejvyšší správní soud ve vztahu k dnes již zrušenému § 83 odst. 5 zákona o Policii České republiky dovedl, že sdělení Policejního prezidia České republiky, resp. informace o vyřízení žádosti podle tohoto ustanovení, je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s.). Městský soud tedy měl stěžovatelovu žalobu proti sdělení žalovaného ze dne 22. 10. 2019 projednat v meritu.

[24] Nejvyšší správní soud je srozuměn se složitou životní situací stěžovatele, jakož i s procesní náročností jeho právní věci, a přitakává stěžovateli, že dosavadní procesní průběh mu musí chvílemi připomínat pověstnou Hellerovu *Hlavu XXII*. Nicméně v projednávané věci nejsou s ohledem na limity přezkumu napadeného usnesení toliko v rozsahu důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. splněny podmínky pro postup podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. Kasační soud nemůže přistoupit ke zrušení jak usnesení městského soudu, tak i rozhodnutí správního orgánu, jak navrhuje stěžovatel. Nejvyšší správní soud proto zrušil toliko usnesení městského soudu, který se napříště bude žalobou stěžovatele proti sdělení žalovaného ze dne 22. 10. 2019 zabývat po věcné stránce, tzn.

přezkoumá, zda existuje skutkový základ, který správní orgány podřadily pod výše citovaná ustanovení zákona o pobytu cizinců či nikoliv, a zda spravující orgán postupoval v souladu s příslušnými ustanoveními zákona o zpracování osobních údajů. Jinak řečeno, zda podmínky pro zápis stěžovatele do evidence nežádoucích osob i nadále trvají či zda měl být k podané žádosti stěžovatele proveden jejich výmaz. Závěry tohoto věcného přezkumu kasační soud tímto rozhodnutím nijak nepředjímá, jisté ovšem je, že bude zapotřebí, aby se městský soud seznámil s podklady, které si za tím účelem vyžádá od správního orgánu.

VI. Závěr a náklady řízení

[25] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou. Rozsudek městského soudu proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V něm bude městský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[26] Městský soud v novém rozhodnutí rozhodne též o náhradě nákladů řízení o kasační stížnost (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. května 2020

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu